

ХРОНІКА КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ УКРАЇНИ

(оглядова довідка за матеріалами преси,
Інтернету та неопублікованими документами
за грудень 2015 року)

У грудні культурне життя країни традиційно ознаменувалося проведенням широкого кола заходів до Дня Святого Миколая, Нового Року та Різдва. У столиці старт їм дав фестиваль «Новий рік між двома дзвіницями», який зібрав близько 50 тис. киян і гостей у центрі міста, біля головної ялинки країни. Зі сцени гостей вітали співак П. Табаков, народна артистка України К. Бужинська, Муніципальна чоловіча хорова капела ім. Л. Ревуцького, Національний оркестр народних інструментів України, фольклорний ансамбль «Берегиня» та інші. Європейські традиції відтворили на Поштовій площі, спортивні розваги і атракціони – в Олімпійському містечку на Троїцькій, новорічне свято для 400 дітей із особливими потребами – на Софійській площі, на Співочому полі влаштували «Зимову казку» тощо.

Активну роботу з нагоди свят провели заклади культури. Зокрема, у Національній опері України відбулося новорічне балетне свято у виконанні студентів та учнів Київської муніципальної академії танцю імені Сержа Лифаря, а в рамках проекту «Українські оперні зірки у світі» – зустріч із зірками світової оперної сцени, у Національній опереті України – концерт «Штраус в опереті», у Національному заповіднику «Софія Київська» – дитяча вистава «Біля ковчега о восьмій», мюзикл «Бременські музики» та майстер-класи з живопису, гончарства, виготовлення новорічних іграшок і подарунків, виставка дитячих малюнків тощо. У Києво-Печерській лаврі – православна виставка-ярмарок «Миколаївська». В Національному культурно-мистецькому та музейному комплексі «Мистецький Арсенал» – передноворічний фестиваль-ярмарок «Різдвяний арсенал» за участю народних майстрів, підприємств і видавництв з усієї України. В Національному музеї українського народного декоративного мистецтва – експозиція творів декоративного розпису, кераміка, фарфор, скло, художня різьба по дереву «Різдвяні дзвіночки».

Чимало святкових заходів було організовано і в регіонах України: у Львові – виставку різдвяних атрибутів і показ безкоштовної вуличної вистави «Різдвяна феєрія» у постановці академічного духовного театру «Воскресіння»;

обласне свято «Діти – дітям» за участю найкращих дитячих колективів області – у Сумах, в обласному академічному театрі драми та музичної комедії ім. М. С. Щепкіна; на центральній площі Харкова та на території Національного історико-культурного заповідника «Чигирин» Черкаської області – ярмаркові містечка, на яких було представлено вироби народних умільців, обереги, символи наступного року; у Чернігові – свято «Єдина родина Чернігівщини» для членів сімей воїнів, загиблих в АТО, перед якими виступили артисти обласного музично-драматичного театру імені Т. Г. Шевченка; на Кіровоградщині – акція «Святий Миколай іде до дітей», в рамках якої 250 дітей, у тому числі із сімей учасників АТО, отримали запрошення на виставу «Снігова королева» обласного театру ляльок.

Культура й АТО

До Міжнародного дня інвалідів та Дня Збройних сил України у Національному центрі народної культури «Музей І. Гончара» відбувся благодійний аукціон «Мистецтво заради життя», який влаштував благодійний фонд «Єдність побратимів» разом із громадською організацією «Українська асоціація інвалідів АТО». Лотами заходу стали 30 картин. Їх автори – військові, які повернулися з фронту і під час лікування взяли до рук пензлі. Кошти, зібрані на аукціоні, будуть передані бійцям з різних батальйонів, які дістали складні поранення та ураження і нині потребують термінової медичної допомоги.

У Національному музеї літератури України в рамках благодійного проекту «На цій землі нас не здолать!» 7 грудня відкрито виставку творчості воїнів та волонтерів АТО «Ні, наші музи не мовчать!». До проекту долучилось близько 50-ти авторів, які надали для експонування більше двох сотень світлин, книжок, художніх робіт. А з 15 по 17 грудня в «Українському домі» працювала благодійна виставка-продаж сучасного живопису художників з різних міст України «Лепта».

За час проведення Всеукраїнської акції «Бібліотека українського воїна», ініційованої Мінкультури, більше 40 тис. книг впродовж 2015 року було передано до військових частин Збройних сил України. До акції долучилися більше, як 6 тисяч учасників, серед них – 2, 4 тис. бібліотек, 135 громадських організацій та видавництв, понад 3,7 тисячі користувачів бібліотек, авторів, волонтерів, небайдужих жителів міст і сіл України. За посередництва волонтерських організацій та окремих волонтерів книги передавалися в зону АТО для дитячих будинків, військових частин, шпиталів та для формування польових бібліотек.

У рамках культурно-мистецького проекту «Національні творчі колективи та театри України – бійцям АТО», ініційованого Міністерством культури на підтримку бійців АТО та жителів прифронтових територій, Національний академічний український драматичний театр ім. М. Заньковецької (Львів) представив виставу «Сватання на Гончарівці» Г. Квітки-Основ'яненка у Сватовому Луганської області. А в Слов'янську Донецької області було показано виставу «Всюди один...» у виконанні артистів Національного академічного театру російської

драми ім. Лесі Українки. З народним пісенним мистецтвом України знайомив мешканців Слов'янська, Краматорська та Костянтинівки Донецької області Національний заслужений академічний український народний хор України ім. Г. Г. Верьовки.

1 та 2 грудня Запорізький академічний обласний театр юного глядача відвідав Краматорськ, Артемівськ та Слов'янськ Донецької області. Творча поїздка відбулася за сприяння Міністерства культури України, департаментів культури, туризму, національностей та релігій Запорізької та Донецької облдержадміністрацій. Запорізький ТЮГ показав для дорослих глядачів і воїнів АТО комедію М. Камолетті «Боїнг-Боїнг, або На крилах кохання», а для дітей і юнацтва – виставу «Україна – це ми».

Співачка О. Білозір у Кременчуці Полтавської області презентувала соціальну програму «Сім'я солдата», яка передбачає медичну допомогу родинам воїнів АТО та близьким родичам полеглих захисників. Проект реалізують через міжнародний фонд «Euro-bridge», який представляє О. Білозір.

Ніч патріотичного кіно відбулася в одному з кінотеатрів Черкас. Зібрані на заході кошти спрямують на придбання новорічних подарунків для дітей бійців АТО.

У Чернівцях відкрито пам'ятник загиблим. На траурній стелі викарбувано прізвища 20 військовослужбовців, які віддали життя за Україну.

11 грудня в Галаганівській залі Чернігівського обласного художнього музею завершилась урочиста церемонія нагородження переможців конкурсу «Благодійник року» імені меценатів Тарновських. Цього року вручено 65 відзнак у семи номінаціях. Конкурс проводився увосьме. І вже не перший рік найчисленнішою стала номінація «Благодійник року – кращий волонтер».

До пам'ятних та ювілейних дат

У приміщенні «Українського дому» ціле сузір'я відомих сатириків і гумористів, талановитих артистів зібрав 8 грудня вечір пам'яті українського сатирика П. Глазового, лейтмотивом якого стали рядки «Сміємося – отже, не здаємося».

14 грудня минуло 175 років від дня народження видатного українського письменника й театрального діяча М. Старицького. Цього дня в селі Кліщинці Чорнобаївського району Черкаської області, де народився письменник, відкрили музей М. Старицького. Урочисті заходи відбулися в Черкасах і Києві. У столиці, в Європейському театральному-культурному центрі «Краків», відбувся урочистий концерт «Велет української сцени», що його організували і провели Національна спілка письменників та Національна спілка театральних діячів України.

МУЗИКА

Фестивалі

3–6 грудня у Києві, у Національній філармонії України, за підтримки Посольства Італійської Республіки в Україні, Посольства Королівства Іспанія в Україні, Посольства Угорщини в Україні, Італійського інституту культури в Україні та Австрійського культурного форуму проходив Міжнародний фестиваль гітарної музики «Київ – 2015». Цього разу до участі в ньому було запрошено гітаристів з України та ще з 3-х країн. Крім концертних виступів, до програми фестивалю входили майстер-класи закордонних гостей фестивалю та презентація чергового випуску журналу «Гітара в Україні».

11–20 грудня Київ, 16 й 21 грудня Львів приймали фестиваль сучасної академічної музики «Kyiv contemporary music days». Проект було створено ансамблем Kroiser Ensemble (Австрія) у співпраці з Національним культурно-мистецьким та музейним комплексом «Мистецький Арсенал». Головна мета фестивалю, програму якого склали 16 подій – 9 концертів, 2 майстер-класи, 5 лекцій, – популяризація сучасної академічної музики європейських та українських композиторів.

З 3 по 13 грудня у Києві проходив Ukrainian Music Week. В рамках мистецького заходу відбулося 60 музичних подій в близько 30 локаціях: музичні перформанси, студійні воркшопи, автограф-сесії, конкурси, тематичні вечірки та інші заходи, покликані ознайомити з усіма проявами сучасної української музичної культури та її взаємодією з іншими напрямками мистецтва.

З 26 до 28 грудня Львів приймав II Всеукраїнський фестиваль-конкурс хорового співу та інструментальної музики «Галицькі самоцвіти». Мета заходу – популяризація традиційної культурної спадщини, обмін знаннями, досвідом тощо. Загалом члени журі конкурсу прослухали близько сотні учасників, серед яких – вокалісти, хори та інструментальні ансамблі. Гран-прі дісталось дуету з Житомира.

З 3 по 13 грудня у Львові, Мостиській Львівській області, Івано-Франківську, Рівному, Луцьку, Тернополі, Харкові та Краматорську Донецької області проходив XV Міжнародний джазовий фестиваль JazzBez.

У Львові відбувся фестиваль-конкурс піаністів, приурочений до 120-річчя від дня народження Б. Лятошинського та В. Косенка, що припадають на 2015–2016 роки. Нинішній був четвертим, попередньо вшановували творчість М. Лисенка, В. Барвінського, С. Людкевича, Л. Ревуцького, А. Кос-Анатольського. Прослуховування учасників було поділено на два монографічні розділи, присвячені окремо кожному з композиторів. Кожен складався з двох турів: великі та малі форми. Найкращі піаністи отримали премії: у номінації «Віктор Косенко» – Р. Підлипна; в номінації «Борис Лятошинський» – Д. Чубак.

Концерти, творчі проекти, заходи до визначних дат

120-річчю від дня народження лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка, народного артиста України Г. Верьовки присвячувався концерт «Чародій народної пісні», який відбувся 7 грудня в Національній музичній академії України ім. П. І. Чайковського. На ньому виступили Національний заслужений академічний народний хор України ім. Г. Г. Верьовки, студентський хор академії та капела бандуристів ім. О. Вересая. А в залі Чернігівського обласного філармонійного центру фестивалів та концертних програм було організовано концерт «Україна музична», в якому взяли участь творчі колективи Центру: академічний народний хор, академічний ансамбль пісні і танцю «Сіверські клейноди», капела бандуристів ім. О. Вересая, заслужений народний аматорський хор «Десна», народна артистка України Л. Роговець, студенти Чернігівського музичного училища ім. Л. Ревуцького: Д. Жидков (скрипка), М. Кириєнко (скрипка), С. Миронов (альт) та інші.

До 120-річчя від дня народження українського композитора Б. Лятошинського 8 грудня у Великому залі Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського відбувся концерт за участі Національного заслуженого академічного симфонічного оркестру України. А 15 грудня концерт творчості композитора відбувся у Національній філармонії України. Тут виступили К. Кондрашевська (сопрано), О. Чувпило (тенор), Р. Страхов (баритон), О. Крамаренок (мецо-сопрано), А. Полуденний (віолончель), А. Шутько (сопрано), М. Сіренко (флейта), Р. Полтавець (скрипка), А. Полтавець (скрипка), В. Кнорозок (фортепіано).

У рамках Всеукраїнського науково-практичного семінару «Іван Карабиць: музика серця» відбувся мистецький захід, присвячений 70-річчю від дня народження українського композитора, диригента, музично-громадського діяча та народного артиста України І. Карабиця в Сумському вищому училищі мистецтв і культури ім. Д. С. Бортнянського. Під час концерту прозвучали музичні твори на слова І. Драча та Б. Олійника. Виступили лауреат численних міжнародних конкурсів О. Степанець, жіночий хор факультету мистецтв СумДПУ ім. А. С. Макаренка та інші.

Ювілейний концерт популярного естрадного співака, народного артиста України О. Пономарьова «Я люблю тебе...», присвячений 20-річчю його творчої діяльності, відбувся 17 грудня в столичному Національному палаці мистецтв «Україна».

До Дня Збройних сил України в Києві, в Національному університеті оборони України імені Івана Черняхівського, відбувся концерт Київського академічного муніципального духового оркестру. На захід було запрошено представників іноземних делегацій, військових, учасників АТО, які проходять навчання в університеті. А кліп на пісню «Марш Січових Стрільців» презентував лідер групи «ВВ» О. Скрипка. Відео було оприлюднене на офіційному каналі «Воплів Відоплясова» в YouTube.

Нагороди

Цьогорічним лауреатом премії імені українського композитора, диригента М. І. Вериківського, заснованої спільно Міністерством культури України та Національною спілкою композиторів України, став композитор С. Луньов за монооперу «Аліса» («Погано темперовані пісні») за твором Л. Керрола. Також визначено лауреатів премії імені В. С. Косенка за видатні досягнення в галузі музичної творчості для дітей та юнацтва. Ними стали композитори Т. Бачул за дитячий мюзикл «GAME-X або Подорож у музичному просторі» та М. Дацко за хорову творчість для дітей.

ТЕАТР

Театри Києва запросили на прем'єри вистав: Національний академічний драматичний ім. І. Франка – «Мама сказала: „ні”» (музика – М. Бурмаки, тексти – Д. Гуменного); Національна оперета України – мюзиклу «Звуки музики» Р. Роджерса; муніципальний академічний опери та балету для дітей та юнацтва – мюзиклу для дітей «Пригоди Гекльберрі Фінна» Ж. і Л. Колодуб; академічний Молодий – «Однорукий» за п'єсою М. Макдонаха «Однорукий зі Спокану».

20 грудня з нагоди 90-річчя Київського академічного театру юного глядача на Липках відбувся урочистий вечір та вистава-колаж «Сон» за творами Т. Шевченка. Вона являє собою поєднання слова Кобзаря з інсценізацією фрагментів історії українського народу, зокрема подій революції Гідності на Майдані. Режисер-постановник – народний артист України В. Гирич.

У театрах України відбулися прем'єри вистав: у Національному академічному українському драматичному театрі ім. М. Заньковецької у Львові – «Різдвяна ніч» М. Старицького за М. Гоголем; у Львівському національному академічному опери та балету ім. С. Крушельницької – музичної казки А. Спадавеккіа «Попелюшка»; у Львівському драматичному імені Лесі Українки – «У пошуках Короля Ліра: Верді» М. Знанецького; у Херсонському обласному музично-драматичному ім. М. Куліша – «Ромео і Джульєтта» В. Шекспіра.

ХОРЕОГРАФІЧНЕ МИСТЕЦТВО

5 грудня в Батурині Бахмацького району Чернігівської області з метою виявлення найбільш талановитих і перспективних хореографічних колективів України відбувся I Всеукраїнський фестиваль-конкурс хореографічного мистецтва «Територія талантів – 2015». Його організатор – танцювальний центр «Територія твого танцю». Захід відбувся за підтримки Батуринської міськради та Національного історико-культурного заповідника «Гетьманська столиця». В конкурсі взяли участь як аматорські, так і професійні хореографічні колективи, окремі виконавці, які представляли хореографію різних стилів і напрямів: сучасна, бальна, народна хореографія, народно-сценічний танець, стилізація народного танцю, естрадна хореографія; хіп-хоп та вільна танцювальна категорія.

На Кіровоградщині пройшов III Всеукраїнський фестиваль хореографічного мистецтва «Країна танцю». На його відкриття до своїх учнів завітав А. Кривохижа – народний артист України, засновник заслуженого ансамблю танцю України «Ятрань» та академічного театру народної музики, пісні і танцю «Зоряни» обласної філармонії, почесний громадянин Кіровограда. 90-річчю видатного земляка учасники фестивалю присвятили свій гала-концерт. Організатори творчого зльоту – департамент культури, туризму та культурної спадщини облдержадміністрації та обласний осередок Національної хореографічної спілки України.

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО

11 грудня відбулася церемонія нагородження лауреатів Премії PinchukArtCentre 2015. Головну премію отримала «Відкрита група» молоді художники із західної України П. Ковач, Ю. Білей та А. Варга. Спеціальні премії здобули київська художниця А. Звягінцева та харків'янка А. Клейтман. А. Звягінцеву також обрано переможницею в номінації «Приз громадськості».

29 грудня у виставкових залах Центрального будинку художника відбулося відкриття Всеукраїнської різдвяної виставки, на якій експонувалися понад 400 творів різних жанрів, стильових та колористичних уподобань. Під час відкриття виставки вручено нагороди цьогорічним лауреатам премій: імені Катерини Білокур в галузі народного мистецтва, яку отримала М. Базак за серію gobelens, ім. Михайла Дерегуса в галузі образотворчого мистецтва, яку в номінації «живопис» здобув О. Храпачов за мальовничу серію «Духовність», в номінації «графіка» – П. Малинка за серію графічних робіт «В Академії».

5 грудня аукціонний дім ACG (Art Consulting Group) провів торги «Українське мистецтво XX–XXI ст.», яким передувала виставка творів-лотів. Представлені на аукціоні роботи було розділено на 2 блоки: «Мистецтво XX століття» і «Сучасне українське мистецтво». У блок «Мистецтво XX століття» увійшли твори українських художників А. Ерделі, В. Зарецького, С. Григор'єва, М. Глушенка та ін. «Сучасне мистецтво» було представлене роботами як добре відомих митців (О. Ройтбурд, О. Тістол, В. Ралко, М. Вайсберг та ін.), так і молодих художників (APL315, Р. Мінін, А. Хір та ін.).

Одноденний аукціон UNDERGROUND, на якому виставили картини українських шістдесятників, пройшов 11 грудня в Центрі сучасного мистецтва M17. Торгам передувала виставка. Організатором торгів виступив аукціонний дім «Золотое Сечение».

У Києві експонувалися виставки: в Національній академії мистецтв України – скульптур народного художника України А. Куща до 70-річчя від дня народження; в Інституті проблем сучасного мистецтва – нефігуративної скульптури І. Берези, Ю. Войтовича, В. Волосенка та інших; в Малій галереї Національного культурно-мистецького та музейного комплексу «Мистецький Арсенал» – робіт Ж. Кадирової «Твоє/Моє»; у Будинку митрополита Національного

заповідника «Софія Київська» – емалі Т. і С. Колечків та акварельного живопису Л. Колечко «Різдвяні зустрічі»; у Музеї історії Києва – полотен Т. Василенко «Право на життя»; у Домі освіти та культури «Майстер Клас» – робіт А. Чакір та Р. Недопака; в арт-просторі «Sky Art Foundation» – творів О. Малих «Відкрите повітря» («En plein air»); у творчому просторі «Port Creative Hub» – робіт О. Кондакова «Повсякденне життя богів»; у «Щербенко Арт Центрі» – творів М. Вайди, Т. Гершуні-Галаган, С. Кайдака, А. Копиці, А. Максименко та інших «Moved On!»; в арт-центрі «Я. Гретера» – творів О. Дениса «Ліс. Пісня»; в арт-центрі «Closer» – робіт О. Сая «Імперія достатку»; у **галереях**: «KS Gallery» – живопису Є. Костенка «Дощ емоцій»; «Vozdvizhenka ARTS HOUSE» – робіт українських художників, дизайнерів та студій, серед яких С. Махно, І. Томенчук, В. Кузнецов, Ю. Цегла, Н. Амаї та ін. «Предмети»; «Триптих Арт» – творів Ю. Скрипки «Art In Heart»; «Bereznitsky Aesthetics» – робіт О. Чичкан «Scissors Plot»; «ABC-арт» – живопису А. Кашшая, А. Борецького, С. Григор'єва, В. Зарецького, І. Марчука, В. Патика, В. Ковтуна, С. Гнойового, О. Ясенєва, С. Савченка та графіки С. Гебус-Баранецької, Б. Пікулицького, О. Гнатіва, Н. Каплиш, М. Гроха та інших «Срібне сяйво зими»; «Карась Галереї» – робіт С. Волязловського «Лібертаж».

У містах України експонувалися виставки: у Львові – творів О. Косара до 60-річчя від дня народження, робіт Ю. Соломка «Старі новини», скульптури та графіки випускників Львівської національної академії мистецтв «162»; у Дніпропетровську – творів О. Гляделова, Ю. Кручака, О. Курмаза, А. Півненко, А. Логова та Групи GAZ «Відкриваємо двері дітям»; у Харкові – графіки О. Шилова «Пропоновані обставини»; в Одесі – живопису і графіки Л. Ястреб; у Чернігові – світлин «Творчий монолог» В. Величка до 60-річчя від дня народження, тощо.

На культурну столицю України у грудні перетворився Львів. Тут 12 грудня в просторі універмагу «Магнус» проходила масштабна соціокультурна подія «Anaidart». 50 художників з усієї України надали для експонування близько 500 творів живопису, графіки та графічного дизайну. Упродовж дня демонструвалися добірки відеопоезії від київського літературного фестивалю CYCLOP та сюжети від редакції Hromadske.культура, було влаштовано благодійну фотосушку тощо.

З 12 до 27 грудня у Львівському палаці мистецтв працювала виставка Всеукраїнського проекту «Конкурс образотворчого та декоративного мистецтва „Просто небилиці”». Впродовж лютого її презентуватимуть в Києві, в березні – у Дніпропетровську, у квітні – у Житомирі. У липні «Просто небилиці» гостюватимуть у Варшаві, далі помандрують іншими виставковими залами Європи. В Україні проект ініційовано International Association Culture and Art у 2011 році, його координатором є Львівський обласний благодійний фонд «Торба», а організатором – ГО «Центр культурно-мистецьких ініціатив».

У Музеї українського живопису в Дніпропетровську проходив перший в Україні Міжнародний фестиваль друкованої графіки. Серед його учасників – киянин У. Федько, львів'янин С. Савченко, а також місцеві майстри А. Соколенко та С. Алієв-Кавика.

Півсотні кращих графіті-художників з усієї України 12–13 грудня в цьому ж місті зібрав фестиваль «Алярм'15». В його програмі було передбачено створення нових мистецьких об'єктів та оновлення експозиції у вже теперішній вуличній галереї.

Пам'ятник вітчизняному композитору, автору Гімну України М. Вербицькому до 200-річчя від дня його народження урочисто відкрито й освячено 27 грудня у Львові. Композиція складається з бронзової скульптури М. Вербицького та гранітної стели, на якій вирізьблено ноти мелодії гімну. Над пам'ятником, який встановили за добродійні пожертви, працювали скульптори В. і А. Сухорські та архітектор В. Стасюк. Збором коштів займалося товариство «Надсяння».

У Маріуполі Донецької області 20 грудня на місці пам'ятника Леніну, знесеного 15 серпня 2014 року, встановлено пам'ятник київському князю Святославу Ігоровичу (Святославу Хороброму).

КІНОМИСТЕЦТВО

З 6 по 8 грудня у великому залі кінотеатру «Кінопанорама» проходив II Міжнародний кінофестиваль «Світло», організатор якого – Спілка християнських письменників України. На фестивалі режисери і студії з України та з-за кордону представили публіці художні та документальні фільми, анімацію, музичні кліпи та соціальні ролики. Домінантною тематикою цьогорічних кіноробіт стала любов, стосунки батьків та дітей, краса у всіх її проявах, дитячі та дорослі мрії. Чимало авторів піднімали актуальну і наболілу тему війни з ракурсу роботи волонтерів, капеланів та добровольців. До списку переможців у різних номінаціях потрапили роботи українських учасників: «Ігровий короткометражний фільм» – «Тримай удар», реж. А. Дем'яненко; «Документальний короткометражний фільм» – «Всупереч. На два фронти», реж. І. Мороз; «Анімація» – «Про жадібність деякої пташки», реж. Л. Безручко; «Музичний кліп» – «Vidīrvanī – художник», реж. С. Погребняк.

II Всеукраїнський сценарний фестиваль «КІНОСКРИПТ» відбувся за підтримки Національної спілки кінематографістів України 17 грудня в столичному Будинку кіно. Програма фестивалю включала майстер-класи, дискусії, урочисту церемонію нагородження лауреатів кіносценарного конкурсу та перегляд програми короткометражних українських фільмів. Гран-прі фестивалю отримала А. Смолій за кіносценарій «Сонечко». Також визначено численних переможців у категоріях: повний та короткий метри, спеціальна відзнака та спеціальні відзнаки від партнерів «КІНОСКРИПТУ».

23 грудня у Києві відбулася церемонія нагородження переможців фестивалю «Кіномедіа 2015». «Кіномедіа» – некомерційний кінофестиваль про принципи роботи газетярів, репортерів, телеведучих, практиків PR та інших, хто пише, знімає, розповідає і творить у сфері медіа. Захід відбувається за підтримки фонду NED. Цього року на кінофестиваль було подано 40 фільмів з України, Росії та Білорусі, 20 з яких потрапили в фінал та змагалися за Гран-прі, яке виборола команда з Чернівецького національного університету ім. Федьковича – І. Кузьміч, Н. Матюшина та Т. Пінькас – з фільмом «Нелекція». Переможці у чотирьох основних номінаціях конкурсу, а саме «Анімаційне кіно», «Експериментальне кіно», «Ігрове кіно» та «Документальне кіно», отримали грошові винагороди.

У столичному кінотеатрі «Київ» 23 грудня відбувся прем'єрний показ четвертої збірки короткометражок «Українська Нова Хвиля». Добірку кращих вітчизняних фільмів року випускають на екрани Національний центр Олександра Довженка та Державне агентство України з питань кіно. Проект «Українська Нова Хвиля» презентує короткометражні фільми режисерів-дебютантів поточного року. До програми за традицією було включено фільми українських режисерів, які брали участь в національних та міжнародних кінофорумах та здобули відзнаки європейських фестивалів. До четвертого випуску «Української Нової Хвилі», окрім дебютних картин, увійшли «Скажи „Кукурудза!“», реж. В. Кальченко, «Лебідь», реж. О. Даниленко, «Давайте не сьогодні», реж. Х. Сиволап, «Хто підставив Кіма Кузіна?», реж. А. Лукіч, «Інь, і що з цим робити», реж. М. Хорошун, «Віолончель», реж. О. Моргунець-Ісаєнко.

3 грудня у столичному Будинку кіно відбулася прем'єра документальної стрічки львівського режисера Т. Химича про Українську Галицьку армію «Легіон».

З нагоди 75-річчя Національної кінематеки України (кіностудії «Київнаукфільм») 18 грудня відбулися урочистості, в тому числі допрем'єрний показ художнього фільму «Марія Єгипетська»; концертна програма та ексклюзивне світлове та піротехнічне шоу.

Мандрівний Міжнародний фестиваль документального кіно про права людини Docudays UA, який проходив у Луцьку і Ковелі Волинської області з 23 листопада по 11 грудня, зібрав 1,5 тис. глядачів. У рамках фестивалю відбулися покази документальних стрічок, правові медіа-кав'ярні – дискусійні майданчики, під час яких учасники не лише обмінювалися думками та враженнями, а й намагалися дати відповіді на поставлені проблематикою фільмів питання.

Українському письменнику, драматургу і кіносценаристу Б. Жолдаку вручено літературно-мистецьку премію імені Богдана Хмельницького, яку присуджує Міністерство оборони України за краще висвітлення військової тематики у творах літератури та мистецтва. Церемонія нагородження премією, яку Б. Жолдак отримав за кіноповість «Укри» (видавництво «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА»), відбулася в Центральному будинку офіцерів Збройних сил України.

МУЗЕЙНА СПРАВА

25 грудня у Національному Києво-Печерському історико-культурному заповіднику до 400-річчя заснування друкарні Києво-Печерського монастиря відбулися: урочисте спецпогашення художнього маркованого конверта, відкриття виставки «Друковано в Святой Великой Лавре Киевопечерской» та майстер-клас з друку гравюри. З вітальним словом до гостей звернувся перший заступник Міністра культури України І. Ліховий.

Ряд заходів організовано у Національному заповіднику «Софія Київська». Серед них – урочистості з нагоди відзначення 25-річчя включення об'єкта «Київ: Собор Святої Софії з прилеглими монастирськими спорудами, Києво-Печерська лавра» до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО; відкриття виставок «Великі сподівання. Мистецтво України кінця 1950-х–1960-х років», представленої експонатами фондозбірень Софії Київської, Національного музею українського народного декоративного мистецтва, галереї «Калита Арт-Клуб» та Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського; «В гості до Іграшки (забавки, ялинкові прикраси, новорічні листівки ХХ століття)», експонати якої були надані Державним музеєм іграшки та приватними колекціонерами; презентація в рамках проекту «Повертаємо в Україну духовні цінності» факсимільного видання Холмського Євангелія XIII століття до 1000-ліття з дня упокоєння князя Володимира Великого – Хрестителя Київської Русі тощо.

1 грудня у Національному музеї «Меморіал жертв Голодомору» відбувся урок для учнів київської ЗОШ № 309 та дітей переселенців з Донбасу, які навчаються в Києві та області. Урок розпочала дружина Президента України М. Порошенко.

Виставку «Мистецтво українських шістдесятників. Можливість музею» розгорнуто 18 грудня в Національному художньому музеї України. На ній представлено роботи художників з Києва, Харкова, Одеси, Львова, Ужгорода – всього 23-х авторів. Серед них – О. Ануфрієв, В. Барський, П. Бедзір, О. Волошинов, Г. Гавриленко, А. Горська, О. Дубовик, К. Звіринський, Є. Кремницька, В. Ламах, А. Левич, В. Маринюк, М. Сельська-Райх, Р. Сельський, Ф. Семан та інші. На виставці представлено понад сто малярських і графічних робіт з музейних та приватних колекцій.

Фотодокументальну виставку «Позначений ласкою Бога», присвячену пам'яті українського письменника Є. Сверстюка, відкрито 13 грудня у Музеї шістдесятництва. В експозиції – фотографії, документи й меморіальні речі з фондів Музею шістдесятництва та надані родиною письменника.

Вечір пам'яті народного художника України К. Білокур «Мистецтво жити на землі» з нагоди 115-ї річниці з дня її народження влаштував 7 грудня Національний музей українського народного декоративного мистецтва. Вечір був покликаний показати бачення творчості К. Білокур очима студентів та маленьких школярів. У програмі заходу: художньо-документальна композиція «З недо-

лею один на один», читання учнями уривків з листів художниці та виконання творів вітчизняних і зарубіжних композиторів.

17 грудня у Музеї сучасного мистецтва України відкрито масштабну виставку художників Київської школи живопису: 350 робіт 216 митців, чия творчість стала знаковою в історії вітчизняного мистецтва. Хронологічно проект охоплює 80 років і представляє розвиток живопису, графіки й скульптури у динаміці та розмаїтті напрямів: від реалізму – до постімпресіонізму, від неокласицизму – до сюрреалізму.

Відкриття виставки «Західноєвропейська гравюра XVI–XVIII століть зі збірки Львівського музею історії релігії» відбулося 17 грудня в Музеї книги і друкарства України. На виставці представлено авторські роботи нідерландських, італійських, французьких, німецьких та англійських майстрів. Серед них – Генрик Гольціус, Ян Мюллер, Пітер ван дер Борхт, Жерар Одран, Бернар Пікар, Йоганн-Даніель Герц, П'єтро Монако, Валентина Гріна та ін. Тематика гравюр – біблійні сюжети, а також ілюстрації з античної історії, міфів.

21 грудня виповнилося 40 років з дня відкриття музею-заповідника «Олеський замок» як відділу Львівської національної галереї мистецтв. З цієї нагоди у замку відбулися урочиста академія, а також відкриття виставки фотографій «Хроніка відродження замку. Фотоматеріали з архіву Бориса Возницького», презентація наукового збірника ЛНГМ, присвяченого 40-річчю відкриття музею-заповідника. До цієї дати приурочено також презентацію виставки «Фарфор і фаянс в інтер'єрі XVIII-поч. XX ст. зі збірки Олеського замку».

У вітальні Чернігівського літературно-меморіального музею-заповідника М. Коцюбинського 21 грудня відбулась презентація нового мистецького проекту «Імпresi у Коцюбинського», який триватиме протягом 2016 року. На початку XX століття чернігівська оселя Михайла Коцюбинського була своєрідним мистецьким салоном. Літератори і музиканти, художники і артисти відвідували «літературні суботи», які запровадив письменник. Учасники цього річної вітальні прослухали віртуозну гру А. Бриля і О. Оксеніч, вокальні композиції у виконанні Ю. Макаренко, Д. Мазур і О. Лаца та уривки з новели «Дебют», які зачитував автор проекту, вчений секретар музею Д. Мельниченко.

Проект «Відкрити для себе Липинського» започаткувала у меморіальному музеї родини Липинських у селищі Затурці на Волині І. Ворошилюк, скрипалька і автор-виконавець з Володимира-Волинського. Крім суто запрошення до волинян приїхати і познайомитися з історією життя людей, які були поляками за народженням, але в їхніх жилах текла українська кров, вона також розмістила у соціальній мережі посилання на віртуальну екскурсію музеєм Липинських на сайті «Україна Incognita», яку газета «День» підготувала вже кілька років тому.

9 грудня в музеї «Літературне Придніпров'я» у Дніпропетровську відкрилася виставка «На українському ґрунті», присвячена українському художнику, педагогу М. Погрібняку (1885–1965). До ювілею митця музей видав каталог

книжкової графіки митця, презентація якого відбулася на відкритті виставки. Також музей розпочав збір коштів на встановлення меморіальної дошки на будинку музею «Літературне Придніпров'я», де митець працював у 1910-20-ті роки.

2 грудня наукові співробітники Кіровоградського обласного художнього музею завітали до Кіровоградського психоневрологічного інтернату з пересувною виставкою «В очікуванні зими» у рамках відзначення Міжнародного дня інвалідів. Це вже не перший захід працівників музею, проведений у стінах інтернату з геріатричним відділенням. А 4 грудня, напередодні Дня Збройних сил України, співробітники музею з пересувною виставкою «Гармонія природи» побували в гостях у військової частини А 1840 з мистецьким подарунком. Ним стала експозиція творів художника-аматора з Кіровоградщини В. А. Шульги (1923–2005).

До Дня вшанування ліквідаторів наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, який традиційно відзначається 14 грудня, у відділі Кіровоградського обласного художнього музею відкрито виставку «Чорнобиль. Щоб пам'ятали».

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА

До Дня вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській та до 30-річчя Чорнобильської трагедії АЕС Чернігівська обласна бібліотека для дітей ім. М. Островського, управління освіти Чернігівської міської ради, навчально-методичний центр цивільного захисту та безпеки життєдіяльності населення Чернігівської області разом вже вдесяте провели міський конкурс «Вчимося жити на Землі». За умовами конкурсу кожен з учасників взяв цікаве інтерв'ю у героїв-чорнобильців – учасників трагічних подій. Журі визначило 7 найкращих.

До Міжнародного дня інвалідів (3 грудня) Чернігівська обласна бібліотека для дітей ім. М. Островського підготувала ряд заходів для дітей з особливими потребами. Відділ бібліотеки з обслуговування дошкільників та учнів 1–4 класів підготував для дітей-інвалідів та їх батьків книжковий релакс «Коли книги розмовляють». Активно діти реагували на книги з рухомими малюнками та жваво рухались разом з книжковими персонажами – домашніми улюбленцями. Потішив їх та підняв настрій ляльковий театр «Пізнайко» музичною виставою «Будь чуйним та дбайливим».

ЛІТЕРАТУРА

З 10 до 13 грудня в Національному центрі ділового та культурного співробітництва «Український дім» тривала VI Київська книжкова виставка «Книжкові контракти», на якій свої книжкові видання презентували понад 60 вітчизняних видавців.

В Одеському літературному музеї підбито підсумки культурно-мистецького проекту «Бессарабські діалоги», ініційованого Міністерством ку-

льтури України та українським письменником А. Курковим. Для переможців та фіналістів конкурсу короткої прози молодих авторів Одещини «Українська Бессарабія», який відбувся в рамках проекту, було проведено літературний майстер-клас. Своїми знаннями про героя та простір у творі поділилися автор ідеї проекту письменник А. Курков, поет, літературознавець, філолог-медієвіст, викладач Львівського національного університету ім. Івана Франка Г. Крук та письменник, володар гран-прі конкурсу «Коронація слова 2013» Б. Коломійчук. Після майстер-класу фіналістам проекту було вручено дипломи. За рішенням журі, перше місце посів В. Семенов, друге – В. Пузік, а третє місце розділили І. Стамбол, Н. Дрезицька та К. Єнишевська.

13 грудня, у день народження українського поета, прозаїка, публіциста М. Хвильового, у Харківському літературному музеї у рамках проекту hromadske.tv «Діалоги» відбулася зустріч двох українських письменників – Ю. Андруховича та С. Жадана, які провели розмову про «білі плями» в українській культурній пам'яті – саме такою «білою плямою» тривалий час лишалася тема «Розстріляного відродження».

П'ятим лауреатом Літературної премії імені Джозефа Конрада-Коженювського, яку організовує Польський інститут у Києві, цього року стала письменниця С. Андрухович. Премія імені Джозефа Конрада присуджується раз на два роки українському письменникові віком до 40 років за «последовність у реалізації творчого шляху, інноваційність форми, ламання стереотипів та універсальність послання».

Премію імені Юрія Шевельова за 2015 рік отримав О. Бойченко за книгу «Більше/Менше». Премія заснована 2013 року Українським центром Міжнародного ПЕН-клубу, Києво-Могилянською Бізнес Школою, видавництвом «Дух і Літера» та Українським науковим інститутом Гарвардського університету та присуджується раз на рік українському авторові за художню та наукову есеїстику, опубліковану упродовж останнього року.

АМАТОРСТВО. ПРОСВІТНИЦТВО

17–18 грудня в Івано-Франківську відбувся VIII Міжнародний благодійний дитячий музичний фестиваль «Мистецький храм». Його організатори – благодійний фонд «Мистецький храм» та Асамблея національностей України. У фестивалі взяли участь діти з соціально-незахищених сімей: діти-сироти, напівсироти, діти з багатодітних та малозабезпечених сімей, діти учасників АТО. Гран-прі отримала донеччанка А. Ташенко.

Заключний етап Всеукраїнського фестивалю творчості осіб з обмеженими фізичними можливостями «Барви життя» пройшов 10 грудня в Києві, в театральному залі Культурного центру Українського товариства глухих (УТОГ). Фестиваль засновано Міністерством культури України. Проводиться він щорічно з метою сприяння процесу реабілітації та соціальної адаптації людей з особливими фізичними можливостями засобами мистецтва, привернення уваги громад-

ських та комерційних структур до проблем інвалідів. Учасниками цьогорічного фестивалю стали понад 100 переможців регіональних етапів конкурсу різних вікових категорій з усієї України, які продемонстрували свої таланти у вокально-хоровому, хореографічному жанрах, інструментальному виконанні, театральному мистецтві та художній творчості. В рамках заходу експонувалася виставка декоративно-прикладного мистецтва майстрів-осіб з обмеженими фізичними можливостями.

За підтримки Асамблеї національностей України 10 грудня у концертному залі Центрального будинку офіцерів Збройних сил України пройшла щорічна церемонія нагородження переможців Всеукраїнського творчого конкурсу «Урок казки» та гала-концерт «Свято дитячих мрій». Було представлено вокальні та хореографічні номери переможців творчого конкурсу «Урок казки» з багатьох регіонів України. Гала-концерт «Свято дитячих мрій» 2015 відбувається за підтримки Міністерства культури України, Українського державного центру позашкільної освіти Міністерства освіти та науки України, Асамблеї національностей України.

Всеукраїнським журналом «Ukrainian People» за підтримки Президента Міжнародної дипломатичної ради в Україні В. Лісничої 18 грудня у Києві, у Міжнародному конгрес-центрі «Український Дім», проведено гала-концерт щорічного фестивалю «Діти за майбутнє України». Свої номери й творчість на ньому продемонстрували понад 100 дітей з різних регіонів України. Разом з учасниками свята на сцені виступили зірки української естради: народна артистка України, оперна співачка Н. Шелепницька, народна артистка України Н. Бучинська, заслужена артистка України Я. Руденко, співак С. Гладир, дует «Анна-Марія», ансамбль «Горлиця-АРТ» та інші.

Знайти заняття на будь-який смак спробували 13 грудня в Центрі науки та мистецтв «DIYA», розташованому на території Національної кіностудії художніх фільмів імені О. Довженка, учасники абсолютно нетипового фестивалю «DIYA: FEST + IT - вечорниці», який об'єднав в собі найсучасніші технології та традиції українців. На ньому за один день можна було спробувати стати музикантом, художником, інженером, програмістом, гончарем, актором та звуко-режисером. В програмі – лекції, майстер-класи, благодійний ярмарок, спеціальна програма для маленьких гостей, виступи фольклорних колективів тощо.

У Чернігові пройшов перший фестиваль-конкурс гітаристів-аматорів «Струни Полісся». У ньому взяли участь близько сорока учасників з Чернігова, Мени, Щорса, Киселівки. Фестиваль організували обласний Палац дітей та юнацтва та управління культури Чернігівської міської ради. Кращих учасників нагороджено дипломами у категоріях «Колективи» та «Сольні виконавці» у двох вікових категоріях – 12–16 та 17–21 рік.

З метою вшанування творчих родин, вивчення та популяризації родинної творчості, підвищення рівня духовного та культурного розвитку сім'ї в суспільстві в Сумах відбулося обласне свято родинної творчості «Роде наш красний»,

що зібрало в широке сімейне коло творчі родини з різних куточків Сумської області. У програмі свята – виставка творів декоративно-прикладного мистецтва та художніх робіт, виступи учасників заходу, які продемонстрували свої таланти у вокально-хоровому, хореографічному жанрах, художньому читанні та музично-інструментальному виконавстві.

21 грудня в Путивлі Сумської області в рамках II етапу обласного культурно-мистецького фестивалю «Тобі, єдина Україно, натхнення, творчість і любов!» пройшло обласне дитяче патріотичне свято «Ми – майбутнє твоє, Україно!». На сцену вийшли найкращі дитячі колективи та окремі виконавці з багатьох куточків Сумщини.

З нагоди відзначення 25-річчя незалежності України на Миколаївщині продовжувалася соціокультурна акція «Є хліб – є й життя». Її перший етап проходив з 16 жовтня по 4 грудня. Акція покликана сприяти популяризації кращих здобутків та реальних досягнень різних галузей районів і міст Миколаївської області, збереженню та розвитку української національної культури; вихованню любові до рідної землі, малої батьківщини. Під час проведення акції обласне журі ознайомилось з роботою закладів культури, освіти, охорони здоров'я та соціального захисту населення у восьми з 19 районів області. Кожен з них на сценах районних або сільських будинків культури представляв програму творчого звіту кращих аматорських колективів та майстрів народного мистецтва, які завершувались передачею естафети «Рушника єдності» наступному району. Другий етап акції розпочнеться у березні 2016 року та завершиться фінальним святковим заходом на головній сцені області – в Обласному палаці культури – в серпні, напередодні Дня незалежності України.

У містах України експонувалися виставки самодіяльних митців: у Києві, у Національному музеї Тараса Шевченка, – творів учнів Київської дитячої академії мистецтв «Різдвяна веселка» та глухих художників «Кольори, народжені в тиші»; у Музеї Шолом-Алейхема – творчих робіт дітей – учасників всеукраїнських конкурсів «Історія і уроки Голокосту», які щороку проводить Український центр вивчення історії Голокосту; у Вінниці – витинанок «Мережана душа Поділля».

Матеріал підготувала

Темненко Ю. М.,
редактор відділу наукового
аналізу і узагальнення
інформації

Комп'ютерне опрацювання та редагування **І. Г. Піленко**

Підписано до друку 29.01.2016. Обл.-вид. арк. 1,0. Б/т. Зам. 6. Безплатно

Ротапринт НІБ України, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278-85-12